

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
IV Міжвузівської студентської
наукової конференції**

20 травня 2020 року

Харків 2020

УДК 330
ББК 65.0
Т33

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Прокопенко І.Ф. – ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

Радченко Л.П. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Сідельнікова І.В. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Гуцан Т.Г. – доцент кафедри економічної теорії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Мельникова О.В. – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Власенко Я.В. – член Ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, магістрант 1 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол № 3 від 15 травня 2020 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки XXI століття очима молоді: матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2020 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2020. – 205 с.

У збірці представлено матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, проблеми оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, теоретичні та практичні аспекти розвитку менеджменту та маркетингу в Україні.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори та їх наукові керівники.

УДК 330
ББК 65.0

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2020

Резенькова М. С. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	128
Маршева Є. О. СПІВРОБІТНИЦТВО СОТ ТА УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	132
Удовиченко Д. О. ДОСЯГНЕННЯ НОБЕЛІВСЬКИХ ЛАУРЕАТІВ З ЕКОНОМІКИ У 2018 , 2019 РОКАХ	137
СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ БІЗНЕСУ ТА ФІНАНСІВ	141
Коваль К. О. ФУНКЦІЇ, РОЛЬ ТА ПРОБЛЕМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	141
Біліченко В. І. СВІТОВА ПРАКТИКА СПРИЯННЯ МОЛОДІЖНОМУ ІННОВАЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВУ	144
Олійник М. М. ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕПОНИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ.....	148
Власенко Я. В. ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ.....	152
Заскалько О. М. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	154
Болховецька В. Ю. РОЗВИТОК МАЛОГО БІЗНЕСУ В СКЛАДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ	158
Поливяна А. П. ДЕРЖАВНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ	162
Прокопчук К. С. МАЛИЙ БІЗНЕС: ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИВАННЯ В УКРАЇНІ	166
Гладченко В. О. КОНКУРЕНЦІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ РИНКОВОГО МЕХАНІЗМУ	170
Андреасян Е. С., Новіков А. О. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТОКІВ – ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ВИТРАТ І РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	172
Копилова Д. А. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	178

Резенькова Марина Сергіївна
ХНПУ імені Г. С. Сковороди
історичний факультет, 2 курс, 24 група
Науковий керівник: старший викладач
кафедри економічної теорії Гура А.О.

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Глобалізація є головним визначальним фактором розвитку суспільства і, безумовно, найбільш впливовою рушійною силою на сучасному етапі розвитку світової системи. Поняття "глобалізація" походить від французької "global" - планетарна, всеосяжна. Тобто це процес глобальної трансформації світової спільноти, який стосується практично всіх сфер життя і охоплює економічну, політичну, культурну, соціальну, екологічну сфери, безпеку на національному та світовому рівнях; впливає на виробництво товарів та послуг, використання робочої сили, інвестиції та технології тощо[1, с.126].

Рівень впливу глобалізації на розвиток окремої країни визначається взаємозв'язком економіки даної країни зі світовою економікою. Основними показниками, які визначають ступінь інтеграції національної економіки у світову є: співвідношення зовнішньоторговельного обороту та ВВП; обсяги прямих та портфельних іноземних інвестицій; потік роялті до країн та з передачі технологій; участь у міжнародних міграційних процесах тощо. Аналізуючи економіку України, слід зазначити, що вона все ще має низький ступінь взаємозв'язку зі світовою економікою, але вплив глобалізації на неї є відчутним і не завжди суто позитивним.

Основу глобалізаційних процесів, ядро світової економіки складають країни з більш конкурентоспроможною економічною структурою, до них належать, насамперед, країни Великої Сімки. Вони складають щонайменше 12% світового населення та 60-70% світового ВВП [2, с. 37]. Саме вони відіграють вирішальну роль у МВФ, Світовому банку, СОТ та ОБСЄ, що зумовлює збільшення економічної диференціації національних економік, оскільки більша частина

світового доходу у процесі перерозподілу залишається в цих країнах. Лише два десятки країн змогли приєднатися до цих лідерів та налагодити з ними тісну співпрацю.

Суттєвий вплив на розвиток глобалізаційних процесів здійснюють також транснаціональні компанії (ТНК), які визначають діяльність провідних міжнародних економічних організацій, мають вирішальний вплив на формування загальних умов міжнародного обміну, а також докорінні зміни у співвідношенні різних секторів та галузей економіки - від галузей обробки сировини та виробництва низькотехнологічної продукції до високотехнологічних галузей виробництва товарів та послуг.

Як було зазначено вище, одним із ключових показників, що відображають ступінь інтеграції країни у світову економіку є обсяги іноземних інвестицій. Сьогодні основними характерними рисами іноземного інвестування в Україні є: низький середній розмір іноземних інвестицій на одного мешканця; низький рівень інтересу і довіри інвесторів до України; незначні обсяги надходжень іноземних інвестицій спрямовуються в низькотехнологічні, неінноваційні галузі та виробництва; низький відсоток інвестицій з боку стратегічних політичних партнерів України; значний відплив капіталу через офшорні зони тощо. Так станом на 2018 рік прямі іноземні інвестиції в економіку України надходять із 130 країн світу, проте частка ПП з розвинених країн світу є низькою, тоді як частка з офшорних зон досить значна. Станом на 2018 рік загальна сума інвестицій з офшорних територій становить понад 33% від загального обсягу прямих іноземних інвестицій. Тобто офшорні інвестиції витісняють капітал розвинених країн з економіки України та забезпечують лише кількісні показники надходження прямих іноземних інвестицій в Україну, а не якісні [3].

Короткострокові загрози глобалізації для розвитку національної економіки пов'язані, перш за все, із зовнішньополітичними кроками розвинених країн, напрямом їх економічного зростання та просуванням власних економічних інтересів у світі. Довгострокові загрози для України є можливими через те, що

національна економіка, будучи менш розвиненою, аніж в інших країнах, стає більш відкритою. Окрім того, компанії, які виготовляють продукцію за національними стандартами, часто не витримують конкуренції з іноземними компаніями, які приходять на український ринок із продукцією, виготовленою за міжнародними стандартами, навіть якщо суттєвої різниці у якості товарів не спостерігається. Наприклад, КП «Київпастрас» опублікувало тендер на встановлення автоматизованої системи оплати проїзду у міському пасажирському транспорті, при цьому однією з умов участі в конкурсі була наявність в учасника сертифіката міжнародного зразка про наявність системи контролю якості ISO 9001. Водночас в Україні діє стандарт ДСТУ ISO 9001:2015, який визначає порядок сертифікації у вітчизняній системі контролю якості. В Україні є велика кількість компаній, що займаються реалізацією аналогічних проектів лише на внутрішньому ринку і не потребують сертифікації в міжнародній системі контролю якості. Тобто глобалізація, розвиток міжнародних стандартів та доступ іноземних компаній на український ринок спричиняють призупинення розвитку підприємств в Україні в тих галузях, які давно існують на міжнародному ринку, але в нашій країні тільки починають розвиватися.

Втім глобалізація має і багато позитивних аспектів, так економічні функції держави трансформуються, тобто деякі повноваження делегують на глобальний рівень. Глобалізація позитивно впливає на основні структурні характеристики національної економіки, розробляючи глобальні правила економічного розвитку та формуючи конкурентне середовище української держави. Варто згадати, наприклад, угоду з Організацією економічного співробітництва та розвитку. Це говорить про запровадження Україною міжнародних стандартів інвестиційної діяльності та сприяє розвитку української економіки шляхом залучення прямих іноземних інвестицій. Також впровадження принципів та стандартів корпоративної соціальної відповідальності, відповідно до керівних принципів Організації економічного співробітництва та розвитку, сприятиме відповідальному бізнесу в Україні.

Таким чином, вплив глобалізації неоднозначний та суперечливий. У той же час результат впливу глобалізації залежить від здатності країни проводити цілеспрямовану політику створення власних конкурентних переваг. Країни, що проводять ефективну політику підвищення конкурентоспроможності, отримують більше вигід від глобалізації. За відсутності єдиної політики розвитку національної економіки виникають кризові явища, не формується довгострокових міжнародних конкурентних переваг країни у світовій економіці, а міжнародні конкурентні позиції послаблюються. Тому основними та центральними завданнями економічної політики будь-якої країни, включаючи Україну, є наявність інституційного потенціалу країни для оптимального використання переваг глобалізації та нейтралізації її загроз, здатність сформувати відповідні механізми розвитку глобальної конкурентоспроможності. На нашу думку, проведення модернізації та вдосконалення виробництва, підвищення якості продукції, інвестування в розвиток інновацій та технологій сприятиме підвищенню глобальної конкурентоздатності національної економіки.

Список використаних джерел:

1. Базилевич В. Д. Ринкова економіка: основні поняття і категорії: навч. посіб. / В. Д. Базилевич, К.С. Базилевич. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2008. – 263 с.
2. Глобалізація і безпека розвитку: монографія / О. Г. Білорус, Д. Г. Лук'яненко, М. О. Гончаренко, В. А. Зленко [та ін.]; кер. авт. кол. І наук. ред. О. Г. Білорус. – К.: КНЕУ, 2001. – 733 с.
3. Маркевич К. Хто і як інвестує в Україну. URL: <http://razumkov.org.ua/statti/khto-i-iak-investuie-v-ukrainu> (дата звернення 14.04.2020).